

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/77/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118205684
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7118205684.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudcov JUDr. Jany Dudíkovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s.r.o., Jelenec 353, IČO: 51 864 983, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrová 2, o náhradu škody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 25C/15/2018-469 z 23.5.2025 Mestského súdu Košice

rozhodol:

M e n í rozsudok vo výroku č. I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 25.900,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že žalobu o zaplatenie sumy 1.600,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia z a m i e t a.

M e n í rozsudok vo výroku č. III. tak, že žalobcovi proti žalovanej priznáva 100 % nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní a to zo sumy súdom priznanej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom 25C/15/2018-351 z 28.4.2023 žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 25.000,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcich častiach žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v celom rozsahu.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia majetkovej ujmy vo výške 93.340,- eur a nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- eur, ktorá mu vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, čo odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008 mu bolo vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom podieľníctva, kvôli čomu aj uznesením sudcu pre prípravné konanie zo dňa 3.12.2018 bol vzatý do väzby, pričom uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.12.2008 bol prepustený na slobodu a po zdĺhavom priebehu trestného konania napokon rozhodnutím Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 bol spod obžaloby prokurátora oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol trestne stíhaný a tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 26.6.2017. Zo žaloby mu ďalej vyplynulo, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia si žalobca uplatňuje nárok na náhradu skutočnej škody spočívajúcej v uhradených troch právneho zastupovania v sume 2.500,- eur, v nevyplatenom odchodnom vo výške 9.081,- eur a žalobca tiež uplatnil nárok na úhradu ušlého zisku vo výške 62.942,16 eur, čo predstavuje čistý príjem colníka za dobu trvania trestného stíhania v rozsahu 102 mesiacov resp. ušlého zisku vo výške 81.759,- eur, o ktorú sumu by sa jeho majetok zväčšil, vychádzajúc z výšky

priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky a navyše sa žalobca domáhal aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100.000,- eur, keďže bol nespravodlivo trestne stíhaný za dobu viac ako 8 rokov, čo na ňom zanechalo trvalé následky kvôli neopísateľným stresom a psychickej traume, keďže čelil nepríjemnostiam a blízke osoby na neho hľadeli ako na zločinca z radov colníkov. Vzal do úvahy obranu žalovanej, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, podľa ktorej nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu, keď vzhľadom na zabezpečené dôkazy bolo žalobcovi dôvodne vznesené obvinenie, pričom pri uplatnených trovách právneho zastúpenia úhrada peňazí nebola preukázaná a neboli produkované ani dôkazy ku ušlému zisku a tento nemožno uplatňovať iba na základe hypotetických úvah a neboli naplnené ani legislatívne predpoklady pre vyplatenie náhrady nemajetkovej ujmy. Vykonaným dokazovaním zistil, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008 bolo aj žalobcovi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom podieľníctva, kvôli čomu uznesením sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku bol žalobca dňa 2.12.2008 vzatý do väzby, z ktorej bol následne prepustený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.12.2008. Dňa 18.5.2012 bola aj na žalobcu prokurátorom Okresnej prokuratúry Trebišov podaná obžaloba, keď napokon po viacerých procesných rozhodnutiach rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.5.2017 pod sp. zn. 1T/28/2012 bol žalobca spod skutkov obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa skutky, pre ktoré bol stíhaný, stali. Podrobne reprodukoval obsah výpovede žalobcu popisujúceho priebeh trestného konania a následky z neho vyplývajúce ako aj obsah výpovedí svedkov E., C. a E.. Uviedol, že žalobca dňa 3.1.2018 adresoval Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, na ktorú reagovala Generálna prokuratúra Slovenskej republiky dňa 4.4.2018 s tým, že nárok na zaplatenie uplatnenej sumy 80.000,- eur ako skutočnej škody odmietla uspokojiť, rovnako ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, považujúc ho za neopodstatnený. Zo zabezpečeného osobného spisu žalobcu mu vyplynulo, že tento rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 bol prepustený zo služobného pomeru colníka pre zvlášť hrubé porušenie základných povinností, ktorých sa mal dopustiť dňa 18.10.2008 a 15.11.2008. Citoval § 1, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1,2, § 16 ods. 4 a tiež § 27 ods. 1 zák.č. 514/2003 Z.z. a mal za to, že žalobca sa domáha náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým je uznesenie vyšetrovateľa inšpekčného oddelenia zo dňa 2.12.2008, ktoré bolo vydané po účinnosti predmetného zákona. Charakterizoval predpoklady, ktoré musia byť naplnené pre existenciu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a pokladal za nepochybné a preukázané, že uznesením vyšetrovateľa zo dňa 2.12.2008 bolo okrem iného i žalobcovi vznesené obvinenie za skutky v uznesení špecifikované, keď napokon rozsudkom Okresného súdu Trebišov 1T/28/2012 zo dňa 11.5.2017 bol žalobca spod obžaloby oslobodený. V prípade uplatňovania nároku na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania je pritom pre posúdenie zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania rozhodný neskorší výsledok trestného konania. Citoval ďalej § 17 ods. 1 až 3 zák.č. 514/2003 Z.z. a podrobne vo všeobecnosti charakterizoval pojem nemajetkovej ujmy, ako aj kritériá podstatné pre určovanie výšky tejto náhrady. V tejto súvislosti poukázal i na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn.30Cdo/2357/2010 z 11.1.2012, ktorý špecifikoval okolnosti podstatné pre stanovenie výšky peňažnej náhrady za nemateriálnu ujmu. Dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná, keďže výsledkom trestného stíhania vedeného voči nemu bolo zrušenie nezákonných rozhodnutí a to uznesenia o vznesení obvinenia. Poukázal na okolnosti, za ktorých žalobca na základe rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 bol prepustený zo služobného pomeru colníka a to na podklade skutkov, ktoré sú totožné so skutkami, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie. Dospel tiež k záveru, že žalobca v dôsledku trestného stíhania a hlavne v dôsledku väzby utrpel ujmu v rodinnom, osobnom i pracovnom živote, čo vyplynulo z jeho výpovede ako aj výpovedí kolegov - kamarátov, podľa ktorých uvedená udalosť žalobcu zlomila po fyzickej ako aj psychickej stránke, vplyvom čoho mal depresie a i táto udalosť mala vplyv na ukončenie jeho manželstva, keď pôvodne manželka v ňom videla chlapa v uniforme, zamestnaného, s dobrým príjmom, čo pominulo. Aj svedkovia E., C. a E. potvrdili skutočnosti, za akých došlo k zaisteniu colníkov a popísali incident sledovaný množstvom svedkov, keď udalosť bola aj medializovaná. Citoval článok 16 ods. 1 a článok 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a mal za to, že predmetným trestným stíhaním aj väzbou došlo výrazným spôsobom k zníženiu ľudskej dôstojnosti žalobcu, čo odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej rozsah odvodzoval z ust. § 17 zák.č. 514/2003 Z.z. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky III.ÚS/754/2016 a na rozhodnutia Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky 3Cdo/7/2017 a 4Cdo/171/2005. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy vzal do úvahy dĺžku trestného konania (viac ako 8 rokov) ako i to, že žaloba bol väzobne stíhaný od 2.12.2008 do 19.12.2008 a náhradu stanovil vo výške 25.000,-eur, považujúc ju takto za primeranú a dôvodnú. Žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 2.500,00 eur, ani odchodné v sume 9.081,00 eur, keďže tieto nároky si v žiadosti zo dňa 3.1.2018 žalobca neuplatnil a nevedel preukázať vôbec ani ich vznik. Pri uplatnenom nároku v sume 62.942,16 eur, resp. 81.759,00 eur, ktoré mali predstavovať ušlú mzdu žalobcu za obdobie od 29.1.2009 do 17.5.2017 t.j. za obdobie od prepustenia zo služobného pomeru do právoplatného skončenia trestného konania s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR IV.ÚS 296/2014 bol toho názoru, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi týmto požadovaným nárokom a rozhodnutím o prepustení zo služobného pomeru. Z tohto pomeru bol žalobca prepustený v zmysle rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009, keď príčinou prepustenia bolo porušenie jeho základných povinností colníka, čo nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Prípadný oslobodzujúci rozsudok vydaný v trestnom konaní neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie prísahy alebo povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu. Navyše rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 je právoplatné, žalobca sa voči nemu neodvolal a toto rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru nebolo nikdy zrušené. Špecifikoval pojem príčinnej súvislosti ako podstatného prvku zodpovednostnej skutkovej podstaty a keďže právnym dôvodom skončenia služobného pomeru žalobcu nebolo samotné vedenie trestného stíhania príp. väzba, ale vydanie rozhodnutia zo dňa 28.1.2009, nie je daná existencia príčinnej súvislosti medzi požadovanou škodou a rozhodnutím o vznesení obvinenia, resp. o väzbe. Vzhľadom na uvedené i tento nárok žalobcu zamietol. Doplnil, že pri ustálení výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nebolo možné aplikovať ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo zavedené až novelizáciou účinnou od 1.1.2013, keďže uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred účinnosťou tejto novely t.j. 2.12.2008. Citoval ďalej § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. ako aj § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 Nar. vlády SR č. 87/1995 Zb. a mal za to, že žalobcovi prislúchajú úroky z omeškania dňom nasledujúcim po oznámení, že jeho nárok nebude uspokojený t.j. od 12.4.2018. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal nárok na ich plnú náhradu a to z prisúdenej sumy 25.000,00 eur.

3. Rozsudok v jeho vyhovujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania napadla včas podaným odvolaním žalovaná, navrhujúc rozhodnutie zmeniť v zmysle § 388 CSP, uplatniac pritom odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Trvala na tom, že v súdnom konaní nebola žalobcom preukázaná príčinná súvislosť medzi ukončením jeho manželstva a jeho trestným stíhaním, keď navyše bývalá manželka žalobcu v konaní nebola vypočutá a dôvody ukončenia ich vzťahu mohli spočívať aj v iných súkromných dôvodoch a v konaní nebolo preukázané ani odvrátenie sa rodinných príslušníkov a iných osôb žalobcovi blízkych od neho počas jeho trestného stíhania. Pri priznaní výšky nemajetkovej ujmy prvoinštančný súd zdôraznil predovšetkým žalobcovo väzobné stíhanie, pričom však väzba žalobcu trvala 18 dní a nejde o takú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala priznanie nemajetkovej ujmy v uvedenom rozsahu, čo je aj v rozpore s rozhodovacou praxou súdov pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy podľa dĺžky väzobného trestného stíhania v obdobných veciach. Mala za to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní náležite nezohľadňoval kritéria určovania výšky nemajetkovej ujmy stanovené v ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a v odôvodnení rozsudku sa nenachádzajú odkazy (porovnaní) na iné súdne rozhodnutia v obdobných veciach, v ktorých súdy porovnateľne rozhodovali, vplyvom čoho je možné vnímať rozhodnutie ako nepreskúmateľné a arbitrárne. Nesúhlasila so záverom konajúceho súdu, že v danej veci nebolo možné aplikovať ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo zavedené až novelizáciou účinnou od 1.1.2013, ktoré ustanovenie zakotvilo princíp, v zmysle ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilným trestným činom podľa zákona č. 274/2017 Z.z. Otázku, či sa ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. môže, resp. nemôže vzťahovať na právne vzťahy založené pred 1.1.2013 podľa nej explicitne riešil dovolací súd v uznesení 3Cdo/19/2018 z 24.7.2018. Nesúhlasila preto so závermi súdu prvej inštancie prejavými v bode 88. a 89. odôvodnenia jeho rozsudku, ktoré sú v rozpore aj s aktuálnou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 5Cdo/127/2019 z 29.6.2021. V tejto súvislosti mala za to, že nie je možné porovnávať trestné stíhanie žalobcu so spôsobením smrti a už vôbec nie je možné prirovnávať takéto trestné stíhanie k ujme osoby ako jedinej pozostalej obeť násilného trestného činu a tak súd mal postupovať v zmysle § 12 ods. 3 vety prvej zákona č. 274/2017 Z.z., z ktorého vyplýva, že žalobcovi by mohla byť priznaná nemajetková ujma najviac vo výške 10 násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu a tak by bolo možné eventuálne uvažovať o max. možnej sume 2.690,00 eur.

Napadla aj výrok rozhodnutia o priznaní úroku z omeškania za obdobie od 12.4.2018 do zaplatenia, keď aj podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.10.2018 sp. zn. 7Cdo/100/2017 povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty plnenia sa dlžník dostáva do omeškania.

4. Rozsudok v časti, v ktorej žaloba vo zvyšku bola zamietnutá napadol včas podaným odvolaním aj žalobca, použivúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP. Namietal nedostatky v skutkových zisteniach a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v časti o nepriznaní náhrady nemajetkovej ujmy, považujúc rozsudok súdu prvej inštancie za nepresvedčivý, arbitrárny a nepreskúmateľný. Súdom priznaná suma 25.000,00 eur titulom nemajetkovej ujmy je nízka, nezákonná a nemorálna, keď podľa neho nijako nebola stanovená náhrada ujmy za väzbu, hoci trpel zdravotnými a psychickými problémami, ktoré mu závažne sťažili pracovný život, čo bolo sprevádzané stresom, frustráciou, úzkosťou a traumou. Uplatnenú sumu 100.000,00 eur považoval za primeranú, keďže u neho došlo k oveľa závažnejšiemu zásahu do osobnostných práv ako v iných prípadoch nakoľko skutok, za ktorý bol stíhaný, mal spáchať ako colník teda verejný činiteľ, keď bol aj väzobne stíhaný. Mal za to, že súd mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy za 2904 dní trvania trestného stíhania spojeného so 17 dňovým pobytom vo väzbe, avšak nijako nebola stanovená práve náhrada ujmy za túto väzbu. Konajúci súd nijako nevysvetlil ako dospel k výpočtu priznanej sumy, resp. aký algoritmus pre jej výpočet využil. Citoval z nálezu Ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017 a uviedol, že aplikácia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Výnimočnosť jeho prípadu je daná už samotnou dĺžkou trestného konania, k čomu poukázal aj na rozhodovaciu prax ESĽP v sérii rozsudkov v 8 veciach proti Taliansku, vydaným 10.11.2004. Zdôraznil, že 102 mesiacov bol vystavovaný negatívnym účinkom trestného stíhania, kvôli čomu sa zhoršili jeho rodinné pomery, čo vyústilo až do rozpadu manželstva, k strate známych a k odsúdeniu okolím. Namietal tiež argument súdu, že medzi prepustením zo služobného pomeru colníka a vedeným trestným stíhaním absentuje príčinná súvislosť a po charakterizovaní pojmu ušlého zisku mal za to, že záver súdu nepriznávajúci mu majetkovú škodu musí byť založený na konkrétnych skutkových okolnostiach, z ktorých by bolo bezpečne preukázané, že ušlý zisk by za pravidelného chodu veci skutočne nedosiahol. Bol toho názoru, že v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovanej za škodu a navrhol preto žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat' žalovanú na náhradu majetkovej ujmy v sume 93.340,00 eur a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100.000,00 eur spolu s úrokom z omeškania. Vyčíslil ďalej vzniknuté trovy spočívajúce vo výdavkoch za právne služby predstavujúce 10.511,22 eur.

5. Krajský súd v Košiciach uznesením 3Co/119/2023-412 z 28.5.2024 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 28.4.2023 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázal na to, že žalobca odvolaním napadol i časť zamietavého výroku rozsudku týkajúcu sa uplatneného nároku na ušlý zisk – ušlú mzdu, ktorý v priebehu konania vyčíslil rôzne ako i na to, že v ďalšom konaní bude potrebné, aby žalobca presne špecifikoval svoje nároky na náhradu majetkovej ujmy a identifikoval, v ktorých položkách a v akom rozsahu na návrhu trvá, keďže z jeho podaní ani z odvolania táto skutočnosť úplne zrejme nie je.

6. Podľa názoru odvolacieho súdu pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné vždy brať do úvahy relevantné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodovaciu prax v iných obdobných veciach. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy za nezákonný zásah do práv žalobcu je nevyhnutné vychádzať z predvídateľných kritérií vyplývajúcich z právnych predpisov a prihliadať tiež na relevantnú judikatúru, teda takú, ktorá sa zaoberá obdobnými (skutkovo a právne) prípadmi. Aj Najvyšší súd SR v aktuálnej rozhodovacej praxi zvyčajne potrebu komparatívneho prístupu súdov ohľadom priznávania nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnou väzbou, či trestným stíhaním, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom trestného súdu (k tomu viď napr. uznesenie NS SR 4Cdo/31/2021 z 24.1.2024). Ku náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu i za trestné stíhanie neskončené odsudzujúcim rozsudkom už súdna prax vytvorila pomerne jasné kritériá určenia jej výšky, keď sa zohľadňuje povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby a trestného stíhania, preukázaný dopad stíhania a väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých ku vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti. V odôvodnení rozhodnutia tak nemôže absentovať porovnanie s obdobnými prípadmi a širšia úvaha súdu, na základe ktorej ku priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy tento dospel.

7. Súd prvej inštancie ďalším rozhodnutím (t.j. teraz preskúmaným rozsudkom) 25C/15/2018-469 z 23.5.2025 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 27.500,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcich častiach žalobu zamietol s tým, že žalobcovi priznal aj nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

8. Súd prvej inštancie zrekapituloval doterajší priebeh konania a citoval vybrané časti z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach z 28.5.2024, ktorým bolo zrušené jeho predchádzajúce rozhodnutie z 28.4.2023. Zaoberal sa ustáleným skutkovým stavom, ku ktorému uviedol:

9. Z obsahu pripojeného trestného spisu Okresného súdu Trebišov, č.k. 1T/28/2012, ktorého súčasťou je aj vyšetrovací spis č. ČVS:SKIS-47/IS-4-V-2009 súd zistil nasledovné skutočnosti:

10. Uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008 č. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 bolo aj voči žalobcovi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, §326 ods. 1 písm. a), ods. 2. písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu so zločinom podieľníctva podľa § 20, § 231 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, ako aj za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona.

11. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca v zákonnej lehote podal sťažnosť, o ktorej rozhodoval Úrad špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR uznesením zo dňa 11.12.2008, keď sťažnosť obvinených, okrem iného aj žalobcu zamietol - sp.zn. VII/2 Gv19/08 -59.

12. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3.12.2008 sp. zn. BB- Tp 49/2008 bol žalobca vzatý do väzby, ktorá väzba u žalobcu začala dňa 2.12.2008 o 7:00 hod. a bola vykonaná v Ústave na výkon väzby v Košiciach, na základe príkazu na prijatie do väzby zo dňa 3.12.2008, ktorý príkaz vyhotovil sudca pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (čl. 151 vyšetrovacieho spisu).

13. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.12.2008 sp. zn. 1Tošs 38/2008 bolo uznesenie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 3.12.2008 sp. zn. BB-Tp 49/2008 zrušené aj vo vzťahu k žalobcovi a žalobca bol ihneď z väzby prepustený na slobodu.

14. Dňa 18.5.2012 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov pod číslom konania 1Pv 58/12 - 9 podal okrem iného aj na žalobcu obžalobu, pretože s ďalšími obvinenými - F., C., F. a C., ako colníci Colného úradu Michalovce, služobne zaradení na pobočke Čierna nad Tisou počas výkonu služby na stanovišti č. 1, na železničnom hraničnom priechode medzi SR a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou 15.11.2008 zneužívali svoju právomoc verejného činiteľa tým, že pri vykonávaných colných kontrolách, tovar nájdený a zaistený nezaevidovali tak, ako im to ukladajú interné colné predpisy, ale tento tovar si prisvojili, teda ako verejní činitelia v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe neoprávnený prospech vykonávali svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, a ako verejní činitelia na seba previedli vec, ktorá bola získaná trestným činom spáchaným inou osobou, čím žalobca spáchal zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa formou spolupáchateľstva.

15. Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 sp. zn. 1T/28/2012 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi.

16. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 17.12.2012 pod č. konania 1Pv/58/2012- 35 podal proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátenie veci sťažnosť, o ktorej rozhodoval odvolací súd.

17. Krajský súd v Košiciach uznesením č. 4To 6/2013 - 1014 zo dňa 11.2.2013 zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 a uložil okresnému súdu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

18. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014 sp. zn. 1T/28/2012 - 1145 bol aj žalobca spod skutkov obžaloby oslobodený podľa § 285, písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nebol trestným činom .

19. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014 sp. zn. 1T/28/2012, o ktorom odvolaní rozhodoval Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 10.2.2015, č.k. 8To/102/2014 - 1184, keď napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

20. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 22.12.2015 sp. zn. 1T/28/2012 - 1250 bol žalobca opätovne podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutky nie sú trestným činom.

21. Aj proti tomuto rozsudku prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 6.10.2016, keď napadnutý rozsudok opätovne zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol - č. k. 8To/45/2016 - 1301.

22. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 - 1345 bol žalobca podľa ust. § 285 písm. a) Trestného poriadku spod skutkov obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa skutky, pre ktoré bol žalobca ako obžalovaný stíhaný, stali.

23. Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 nadobudol právoplatnosť 27.5.2017.

24. Obsiahlo citoval podstatné časti výpovede žalobcu i svedkov E., C. a E.. Citoval § 1, § 3 ods. 1,2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1,2, § 16 ods. 4 a § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a charakterizoval podmienky, ktoré musia byť naplnené v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia. Za nepochybné označil, že uznesením vyšetrovateľa zo dňa 2.12.2008 bolo vznesené obvinenie okrem iného aj voči žalobcovi za skutky v uznesení špecifikované, pričom i na žalobcu bola podaná obžaloba za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa formou spolupáchateľstva, za čo istý čas strávil aj vo väzbe, pričom rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 bol žalobca spod obžaloby prokurátora oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný a tento rozsudok voči nemu nadobudol právoplatnosť 27.5.2017. Citoval ďalej § 17 ods. 1 až 3 zák.č. 514/2003 Z.z. a zaoberal sa pojmom nemajetkovej ujmy a kritériami podstatnými pre určenie jej výšky a to aj s odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky 30Cdo/2813/2011 a 30Cdo/2357/2010. Dospel k záveru, že žaloba v základe je dôvodná, keďže výsledkom trestného stíhania voči žalobcovi bolo zrušenie nezákonných rozhodnutí a to aj uznesenia o vznesení obvinenia a to v zmysle rozsudku súdu zo dňa 11.5.2017, ktorým žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Uviedol ďalej, že žalobca bol rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Michalovce z 28.1.2009 prepustený zo služobného pomeru colníka podľa zákona č. 200/1998 o štátnej službe z dôvodu zvlášť hrubého porušenia základných povinností colníka a to na základe skutkov, ktoré sú totožné so skutkami, pre ktoré bolo začaté voči nemu trestné stíhanie a vznesené obvinenie. Mal za preukázané, že žalobca v dôsledku trestného stíhania a hlavne v dôsledku väzby utrpel ujmy v rodinnom, osobnom i pracovnom živote a hrozil mu trest odňatia slobody v trvaní od 7 do 12 rokov, vo väzbe bol umiestnený od 2.12. do 19.12.2008, čo veľmi zle psychicky znášal a tieto udalosti mali vplyv i na ukončenie jeho manželstva, keď predtým manželka v ňom videla chlapa v uniforme – zamestnaného a s dobrým príjmom. Podrobne sa ďalej zaoberal popisom situácie žalobcu ako ju vnímali svedkovia E., C. a E., podľa ktorých rozsah akcie ústiacej do zadržania veľkého množstva colníkov mal v regióne neskutočné rozmery a meno žalobcu sa podľa nich ani oslobodením spod obžaloby doposiaľ neočistilo. Citoval ďalej článok 16 ods. 1 a článok 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a bol toho názoru, že útrapy prežité žalobcom, narušenie jeho pracovných, rodinných a priateľských väzieb sú nepochybné závažnejším zásahom do jeho integrity, kedy iba konštatovanie porušenia práva nie je spôsobilé takto závažný zásah vyvážiť. Predmetným trestným stíhaním i väzbou žalobcu došlo výrazným spôsobom k zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti, čo odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Citoval ďalej vybrané časti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky III.ÚS/754/2016 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/7/2017 a 4Cdo/171/2005 a pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vzal do úvahy dĺžku trestného konania (presne 102 mesiacov), v rámci ktorého žalobca bol väzobne stíhaný

od 2.12.2008 do 19.12.2008, počas ktorého obdobia žil v neistote a hrozil mu vysoký trest a vychádzal zo skutočnosti, že trestné stíhanie, ako aj samotná väzba nepochybne predstavujú vážny zásah do života človeka v celom jeho spektre a negatívne dopadajú na život človeka. Žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 27.500,- eur považujúc ju za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti, s prihliadnutím na výšku priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných veciach a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

25. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd poukázal na rozhodovaciu činnosť súdov - rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.12.2022 sp. zn. 5Cdo/192/2021, ktorý dovolanie zamietol, pričom prvostupňový súd priznal nemajetkovú ujmu za 4 mesiace väzby, 125 dní, odškodnenie vo výške 4.000,- EUR, za trestné stíhanie, ktoré trvalo 104 mesiacov priznal nemajetkovú ujmu za každý mesiac trestného stíhania 300,- EUR, celkovo teda bola priznaná nemajetková ujma 35.000,- EUR, ktoré rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené. Ďalšie rozhodnutie - uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/257/2019, ktorým dovolanie zamietol sa týkalo rozhodnutia Okresného súdu Svidník, ktorý rozsudkom priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za 285 dní väzby v roku 2010 a 2011 vo výške 7.083,42 EUR, ktorý rozsudok bol odvolacím súdom potvrdený.

26. Rovnako vo veci 25C/26/2017 mestský súd rozhodol o nemajetkovej ujme žalobcu, keď mu priznal 17.000,- EUR, z toho 15.000,- EUR priznal žalobcovi ako náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré trvalo takmer tri roky a 2.000,- EUR za väzbu, ktorá trvala 13 dní. Uvedený rozsudok bol potvrdený odvolacím súdom.

27. Žalobcovi teda priznal nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 eur za väzbu a 25.000,- eur ako náhradu za 102 mesiacov trestného stíhania. Na druhej strane žalobcovi nepriznal nárok predstavujúci náhradu za trovy právneho zastúpenia v trestnej veci ako ani nárok na ušlý zisk majúci za to, že absentuje priama príčinná súvislosť medzi požadovanou škodou a rozhodnutím o vznesení obvinenia resp. o väzbe. Pri nároku na úroky z omeškania citoval § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka a § 3 nar. vl. SR č. 87/1995 Z.z. vychádzajúc z toho, že lehota omeškania začína plynúť najskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Keďže žalobca požiadal o toto predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 3.1.2018, na čo Generálna prokuratúra SR reagovala oznámením zo dňa 4.4.2018 s neuznaným nárokom, žalovaná sa dostala do omeškania dňom nasledujúcim po oznámení, že nárok nebude uspokojený, t.j. 12.4.2018. O trovách konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z priznanej sumy, keďže ho nemožno vnímať ako v spore procesne neúspešného.

28. Rozsudok v jeho vyhovujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania napadla včas podaným odvolaním žalovaná a zastávala názor, že prvoinštančný súd aj s prihliadnutím na judikatúru iných všeobecných súdov priznal žalobcovi neprimerane vysokú sumu nemajetkovej ujmy. Pri priznanej sume 25.000,- eur za nezákonné trestné stíhanie podľa nej nevyplýva, aby žalobca v konaní preukázal vznik tak závažnej ujmy, ktorú nemožno uspokojiť inak ako náhradou v peniazoch a to napríklad samotným konštatovaním porušenia práva. Žalobca v konaní nepreukázal príčinnú súvislosť medzi ukončením jeho manželstva a jeho trestným stíhaním a práve naopak žalobca prednášal, že mu jeho manželka bola v najhorších chvíľach oporou. Dôvody ukončenia manželstva prameniace v trestnom stíhaní bolo možné verifikovať napr. výsluchom bývalej manželky žalobcu, či preskúmaním návrhu na rozvod manželstva, pričom ani vo veci vypočutí svedkovia túto skutočnosť potvrdiť nevedeli. Takýto dôvod ukončenia vzťahu teda zostal len v rovine jednostranných, ničím nepotvrdených tvrdení. Nie je možné akceptovať ani tvrdenie žalobcu, že uvedená udalosť ho zlomila po psychickej i fyzickej stránke. V konaní nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi ukončením jeho služobného pomeru a jeho trestným stíhaním a je nutné sa stotožniť s konštatovaním prvoinštančného súdu, že v prípade prepustenia žalobcu ako príslušníka – colníka zo služobného pomeru bolo o ukončení pomeru rozhodnuté personálnym opatrením za porušenie služobnej prísahy a povinnosti, čo nemožno stotožniť s trestnoprávnou zodpovednosťou. Ani prípadný oslobodzujúci rozsudok v trestnom konaní neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, čo nemuselo dosahovať intenzitu trestného činu. Zdôraznila, že žalobca disponoval účinným a dostupným prostriedkom ochrany, ktorým sa mohol brániť proti dôvodnosti a zákonnosti jeho prepustenia zo služobného pomeru, ktorým prostriedkom bolo odvolanie, čo však nevyužil. Rešpektuje skutočnosť, že trestné stíhanie má nepochybne negatívny vplyv na život človeka, avšak tieto skutočnosti nemožno

vyhodnocovať ako také, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy v rozsahu, akou bol súdom prvej inštancie priznaný, čo je aj v rozpore s rozhodovacou praxou súdov pri priznávaní náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných veciach. Konajúci súd ani dostatočne nezohľadňoval kritéria určovania výšky nemajetkovej ujmy stanovené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Poukázala na to, že v posudzovanej veci žalobca bol väzobne stíhaný celkovo 18 dní a súd mu za stíhanie formou väzby priznal za každý deň sumu vo výške 138,89 eur a táto nie je dôvodná a primeraná a to ani podľa súdom vykonaného prehľadu aktuálnej judikatúry obsiahnutej v bode 84. odôvodnenia. Priznanie tejto sumy nebolo ani náležite odôvodnené a súdom uvádzané skutočnosti sú takého charakteru, ktoré prežíva prevažná väčšina osôb obmedzená na osobnej slobode a nie je možné akceptovať tvrdenie žalobcu, že väzba v trvaní 18 dní ho zlomila po psychickej i fyzickej stránke. Opätovne upozornila, že v súvislosti s celkovou výškou priznanej nemajetkovej ujmy niekoľkokrát upriamovala pozornosť na zákon č. 514/2003 Z.z., konkrétne na § 17 ods. 4, ktorý odkazuje na zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov. Citované ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. je platné a účinné od 1.1.2013 a bolo potrebné ho aplikovať aj v predmetnej veci a to s poukazom aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR prejavenu v rozhodnutiach 3Cdo 19/2018 či 5Cdo 127/2019. S touto jej argumentáciou sa konajúci súd nevysporiadal a ním priznaná výška nemajetkovej ujmy je nielen neprimeraná, ale tiež v rozpore s ust. § 17 ods. 4 predmetného zákona. Za skutok, ktorý sa kládol žalobcovi za vinu mu bolo vznesené obvinenie v roku 2008, v ktorom suma mesačnej minimálnej mzdy bola vo výške 269,00 eur a najvyššia možná priznaná výška nemajetkovej ujmy teda nesmie byť vyššia ako jej desaťnásobok, čo predstavuje sumu 2.690,00 eur. Nesúhlasila ani s priznanými úrokmi z omeškania od 12.4.2018, keď s poukazom na § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo 100/2017 sa do omeškania s úhradou nemajetkovej ujmy mohla dostať až uplynutím lehoty určenej na plnenie.

29. Odvolanie dňa 23.6.2025 bolo doručené zástupcovi žalobcu, avšak tento sa k nemu nevyjadril.

30. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a zmenil preskúmaný rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 25.900,00 eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia s tým, že žalobu o zaplatenie sumy 1.600,00 eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia zamietol. Pri rozhodovaní odvolacích súd vychádzal zo skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie, považujúc tieto skutkové zistenia za správne.

31. Žalovaná v odvolaní vytkla prvoinštančnému súdu, že s prihliadnutím na judikatúru iných všeobecných súdov priznal žalobcovi neprimerane vysokú sumu nemajetkovej ujmy (nesprávne právne posúdenie veci) a poukázala i na nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia.

32. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov (aj iných orgánov). Pod pojmom „procesný postup“ súdu sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012).

33. V zmysle tohto ustanovenia pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká zákonnému ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

34. Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP nie je nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

35. Pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv bude potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu. V tomto zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky nespravodlivosti. Jedna izolovaná vada na uplatnenie odvolania nestačí.

36. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia, odvolací súd konštatuje, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003 a Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009); o taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“. Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa (porov. uzn. NS SR sp.zn. 5Cdo /84/2017 zo dňa 25.10.2017). Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné (len) tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchyľne od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/2003, I. ÚS 301/2006). V otázke, za akých okolností je možné považovať rozhodnutie za nepreskúmateľné sa výstižne vyjadril tiež Najvyšší súd ČR vo svojom rozsudku sp. zn. 29Cdo/2543/2011 z 25. júna 2013 publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 100/2013. Prezentoval v ňom názor, že meritom toho, či rozhodnutie súdu prvej inštancie je alebo nie je preskúmateľné, nie sú požiadavky odvolacieho súdu na náležitosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale predovšetkým záujem strán sporu na tom, aby mohli v odvolaní náležite použiť proti tomuto rozhodnutiu odvolacie dôvody. Aj keď rozhodnutie súdu prvej inštancie nevyhovuje všetkým požiadavkám na jeho odôvodnenie, nie je spravidla nepreskúmateľné, pokiaľ prípadné nedostatky odôvodnenia neboli podľa obsahu odvolania na ujmu uplatnenia práv odvolateľa.

Dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimity každého rozhodnutia súdu. Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach stabilne uvádza: „Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).“ (napr. III. ÚS 107/07). Ústavný súd SR tiež uvádza: „Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl.46 ods.1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.“(IV. ÚS 14/07).

37. V preskúmvanej veci nedošlo podľa názoru odvolacieho súdu k naplneniu vady podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP spočívajúcej v porušení práva na spravodlivý proces tým, že by súd prvej inštancie riadne neodôvodnil svoj rozsudok, keďže sa vzhľadom na svoje právne posúdenie veci vysporiadal v podstatnom s tvrdeniami strán konania, ktoré sa týkali predmetu sporu. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol dostatočné a relevantné dôvody, a to tak po skutkovej ako aj právnej stránke, na podklade ktorých žalobe sčasti vyhovel a v zostávajúcej časti nárok zamietol, jasne a výstižne opísal nesporné skutkové tvrdenia strán, vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil, aké skutkové zistenia vyplynuli z vykonaných dôkazov, urobil výklad právnych noriem, ktoré na vec aplikoval a právne závery, ktoré prijal, primerane, vnútorne komplexne, logicky a zrozumiteľne vysvetlil, pri správnom skutkovom vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov (ich pravdivosti, dôležitosti a hodnovernosti) a dôslednom posúdení relevantných právnych argumentov strán, pričom v rozhodnutí

odkázal tiež na ustálenú rozhodovaciu prax v súlade s požiadavkami ust. § 220 ods. 2 CSP. Podľa posúdenia odvolacieho súdu preskúmané rozhodnutie v žiadnom prípade nemožno považovať za nepreskúmateľné, ani za rozporuplné či odchyľne od veci samej so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti. K námietke žalovanej odvolací súd poukazuje na závery opakovane formulované v rozhodnutiach Ústavného súdu SR vo vzťahu k obsahovým požiadavkám odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplývajúcim z ústavného práva na spravodlivé konanie, podľa ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV.ÚS/112/05, I.ÚS/117/05). Z týchto dôvodov odvolacie námietky a výhrady žalovanej smerujúce proti náležitosti odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za neopodstatnené a posúdil ich len ako nespokojnosť strán so závermi prezentovanými v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktoré v žiadnom prípade nezakladajú odňatie možnosti strán konať pred súdom ani porušenie ich práva na spravodlivý proces a dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. 365 ods. 1 písm. b) CSP.

38. Navyše z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď na všetky otázky, ktoré vyšli v priebehu sporu najavo. Povinnosťou súdu je vyhodnotiť iba tie sporné tvrdenia a skutočnosti, ktoré súd pre meritórne rozhodnutie súdu postačujúce. Ostatné sporné skutočnosti nie sú takého charakteru, ktoré by mali vplyv na meritórne rozhodnutie súdu a jeho odôvodnenie (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 25.9.2012 - sťažnosť č. 59102/08, nález Ústavného súdu SR zo 14.9.2011, sp. zn. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.09.2009, sp. zn. 5MCdo 8/2008).

39. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

40. Nie je sporné, že žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, keď uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia, odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR zo dňa 2.12.2008 mu bolo vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. V konečnom dôsledku rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 žalobca bol oslobodený spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutky nie sú trestným činom a tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.5.2017.

41. Žalovaná odvolaním spochybňovala výšku priznanej nemajetkovej ujmy 25.000,00 eur za nezákonné trestné stíhanie žalobcu.

42. V danom prípade treba apelovať predovšetkým na tú skutočnosť, že už len samotné trestné stíhanie predstavuje zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, keďže je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä ak je obvinená zo závažného trestného činu, predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v článku 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitimované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tohto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozerieť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako

porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení základu nároku na náhradu škody postupoval v súlade s ustálenou judikatúrou a rozhodovacou praxou súdov SR, v súlade s čl. 2, ods. 1, 2 Základných princípov CSP, keďže štát zodpovedá aj za škodu, ktorá bola poškodenému spôsobená začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Pri posudzovaní základu nároku sa tu neposudzuje správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska prípadného porušenia právnej povinnosti a zavinenia, rozhodujúcim kritériom pre posúdenie zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je procesný výsledok tohto konania. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je to, aby každá ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009). V tomto smere taktiež odvolací súd poukazuje na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 540/2016, ako aj odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, z ktorého vyplýva právny názor, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, či zastavením trestného stíhania, je potrebné hľadať nielen v článku 46 ods. 3 Ústavy SR a článku 36 Listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahuje do základných práv jednotlivca. V tejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo. Ak orgány v činné v trestnom konaní dospeli k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k stíhanej osobe o postup porušujúci základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenie za všetky úkony, ktorými bol zo strany štátu podrobený. Ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych orgánov SR odvolací súd zvyrazňuje aj citovaním uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 9.11.2017, v ktorého odôvodnení sa konštatuje, že po publikovaní rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 37/2014), najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by bolo založené na odlišných právnych záveroch, pričom zo všetkých nadväzujúcich rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR vyplýva, že rozhodovacia prax nie je rozdielna v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, je treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie voči nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej vedením trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia či vedenia trestného stíhania je teda neskorší výsledok trestného konania.

43. Podľa názoru odvolacieho súdu pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné vždy brať do úvahy relevantné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodovaciu prax v iných obdobných veciach. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy za nezákonný zásah do práv žalobcu je nevyhnutné vychádzať z predvídateľných kritérií vyplývajúcich z právnych predpisov a prihliadať tiež na relevantnú judikatúru, teda takú, ktorá sa zaoberá obdobnými (skutkovo a právne) prípadmi. Aj Najvyšší súd SR v aktuálnej rozhodovacej praxi zvyrazňuje potrebu komparatívneho prístupu súdov ohľadom priznávania nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnou väzbou, či trestným stíhaním, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom trestného súdu (k tomu viď napr. uznesenie NS SR 4Cdo/31/2021 z 24.1.2024). Ku náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu i za trestné stíhanie neskončené odsudzujúcim rozsudkom už súdna prax vytvorila pomerne jasné kritériá určenia jej výšky, keď sa zohľadňuje povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby a trestného stíhania, preukázaný dopad stíhania a väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých ku vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti. V odôvodnení rozhodnutia tak nemôže absentovať porovnanie s obdobnými prípadmi a širšia úvaha súdu, na základe ktorej ku priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy tento dospel.

44. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy za 102 mesiacov trestného stíhania vo výške 25.000,00 eur, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Cdo 192/2021 z 15.12.2022, kde bola odškodňovaná nemajetková ujma za trestné stíhanie trvajúce 104 mesiacov a priznané odškodnenie vo výške 300,00 eur za každý mesiac trestného stíhania či na rozsudok

25C/26/2017 mestského súdu, kde bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie trvajúce takmer 3 roky. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadal prvoinštančný súd na okolnosti, za ktorých žalobca bol prepustený zo služobného pomeru colníka, na výpovede svedkov E., C. a E., keď s odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 3Cdo 7/2017 a 4Cdo 171/2005, či rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 754/2016 vzal do úvahy dĺžku trestného konania, v rámci ktorého bol žalobca väzobne stíhaný od 2.12.2008 do 19.12.2008, počas ktorého obdobia žil v neistote aj v dôsledku povahy trestnej veci, z čoho plynula hrozba vysokého trestu, ako aj na následky trestného stíhania v osobnom, pracovnom, rodinnom či spoločenskom živote žalobcu a prihliadal aj na skutočnosť, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania netrvala „len“ po dobu od vznesenia obvinenia do oslobodenia spod obžaloby, ale vo svojej podstate pretrvávala a pretrváva aj naďalej a nie je možné odstrániť ju inak, ako priznaním zadostučinenia vo forme finančnej náhrady.

45. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,00 eur je primeraná vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj vzhľadom na náhrady prisúdené v iných skutkovo obdobných prípadoch súdmi SR a náhradám priznávaným podľa iných právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku (zákon č. 215/2006 Z.z.).

46. Súd prvej inštancie svoje úvahy, ako dospel k vyššie uvedeným záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval, tieto úvahy sú správne, konzistentné, presvedčivé, niet v nich žiadneho logického rozporu a odvolací súd sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje a na tomto mieste ich neopakuje.

47. Nedôvodná je odvolacia námietka o neprimeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie vo výške 25.000,00 eur, ktorá aj podľa názoru odvolacieho súdu zohľadňuje všetky kritéria v zmysle § 17 ods. 3 zák.č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vydania nezákonného rozhodnutia, zodpovedá okolnostiam prejednávanej veci, závažnosti vzniknutej ujmy, je porovnateľná s výškami náhrad prisúdených v obdobných veciach a je porovnateľná aj s maximálnou náhradou prizávanou obetiam trestných činov v čase vydania nezákonného rozhodnutia, ktorou výškou súd viazaný priamo nebol.

48. Súd prvej inštancie správne zhodnotil, že v prejednávanom spore nepostačuje samotné konštatovanie existencie nezákonného rozhodnutia/trestného stíhania a že priznanie nemajetkovej ujmy bolo odôvodnené špecifickým charakterom trestného konania. Odvolací súd považuje záver súdu o potrebe priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch za správny, pretože je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR a tiež s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR, pokiaľ išlo o zodpovednosť štátu za preukázanej skutkovej okolnosti nezákonného trestného stíhania.

49. Žalobcovi v dôsledku nezákonného uznesenia v trestnej veci vedenej proti nemu vznikla nemajetková ujma, ktorú nemožno odškodniť inak než v peniazoch, pretože trestné konanie skončilo inak, než odsudzujúcim rozsudkom. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, či jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak sa jedná o obvinenie nepravdivé, keďže nebolo skončené v predmetnej trestnej veci inak než odsudzujúcim rozsudkom. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku nezákonne vedeného trestného konania uvrhnutý a udržiavaný. Ide o psychickú kategóriu, ktorú iba ťažko možno preukazovať.

50. Súd prvej inštancie v rozsudku opísal následky, ktoré malo nezákonne vedené trestné stíhanie na súkromný, partnerský, rodinný, pracovný či spoločenský život žalobcu (viď body 67. až 70. preskúmaného rozsudku) a správne zohľadnil aj značnú dĺžku trvania nezákonne vedeného trestného stíhania (102 mesiacov) a zohľadňujúc tieto osobitné okolnosti prípadu, ako aj výšku náhrad prizávanú v iných obdobných prípadoch, ustálil výšku primeranej náhrady na sumu 25.000,00 eur.

51. V súvislosti s námietkou o neprimeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,00 eur odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/228/2020, ktorým bolo zamietnuté dovolanie proti rozsudku súdu, ktorým bola priznaná žalobcovi náhrada nemajetkovej ujmy

vo výške 40.000,00 eur za nezákonne vedené trestné stíhanie, ktoré trvalo 13 rokov, pričom rovnako došlo k zásahom do jeho súkromného a rodinného života, do jeho dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, k zníženiu spoločenského uplatnenia a k strate možnosti zamestnať sa v právnickej profesii na území SR, pričom výnimočnou okolnosťou pre priznanie tak vysokej náhrady bola dĺžka trestného stíhania 13 rokov a 5 mesiacov, t.j. 161 mesiacov (248,00 eur za mesiac trestného stíhania).

52. V prejednávanej veci trestné stíhanie žalobcu trvalo 102 mesiacov, priznaná náhrada 25.000,00 eur tak predstavuje za 1 mesiac nezákonne vedeného trestného stíhania 245,00 eur, čo nevybočuje zo zaužívanej súdnej praxe v obdobných veciach (viď vyššie).

53. Súd prvej inštancie taktiež priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a to vo výške 2.500,00 eur pri trvaní väzby 18 dní, čo podľa odvolateľky nezodpovedá ani prehľadu aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR uvedenej v bode 84. odôvodnenia rozsudku a takáto suma je vzhľadom na trvanie väzby neprimeraná.

54. S touto odvolacou námietkou sa stotožňuje aj odvolací súd a má za to, že odôvodnenie priznanej sumy majúce základ v dostatočne zistenom (a nezmenenom) skutkovom stave a opierajúce sa o právne vývody prameniace v poukaze na aktuálnu súdnu prax, nie je náležité.

55. Náhrada nemajetkovej ujmy vo výške cca 138,00 eur denne sa aj odvolaciemu súdu javí ako neprimeraná. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritéria určenia jej výšky (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých ku vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti).

56. Pokiaľ ide o výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v porovnateľných prípadoch a potrebu prihliadnuť na ňu (por. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/37/2012), odvolaciemu súdu sa nepodarilo dohľadať úplne porovnateľné prípady, avšak iba pre ilustráciu odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej podľa zák. č. 514/2003 Z. z. v súvislosti s nezákonnými trestnými konaniami, ktorá mu je známa z úradnej činnosti, a to nasledovne: Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/320/2018 (proti ktorému bolo dovolanie odmietnuté rozhodnutím NS SR sp.zn. 7Cdo/263/2020) bola priznaná žalobcovi nemajetková ujma vo výške 15.000,00 eur, z toho 5.000,00 eur za nezákonnú väzbu a 10.000,00 eur za nezákonné trestné konanie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa za nezákonné trestné konanie (začaté v roku 2006) v dĺžke 3 rokov a 6 mesiacov, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/14/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,00 eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a krátenie dane a poisťného, ktoré skončilo zastavením trestného stíhania, pretože skutok nie je trestným činom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 4 roky a 4 mesiace. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/116/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,00 eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenských súdov v súbehu so zločinom subvenčného podvodu v štádiu pokusu trvajúceho od 10.11.2011 do 6.10.2014 (3 roky), ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom v konaní pred Najvyšším súdom SR 7Cdo 243/2013 akceptovaná bola výška nemajetkovej ujmy 66,00 eur za 1 deň väzby.

57. Odvolaciemu súdu z úradnej činnosti je známa aj ďalšia prax Krajského súdu v Košiciach, keď v konaní 9Co/49/2023 bolo vychádzané z výšky nemajetkovej ujmy 50,00 eur za 1 deň väzby a v konaní 3Co/144/2022 to bola hodnota 115,00 eur za každý deň väzby.

58. Podľa názoru odvolacieho súdu, berúc do úvahy okolnosti väzby v prejednávanej veci, osobu žalobcu a dĺžku jej trvania, za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy možno pokladať hodnotu 50,00 eur za každý deň väzby, čo v súhrne (pri 18 dňoch väzby) predstavuje 900,00 eur.

59. S prihliadnutím na uvedené, pokiaľ ide o istinu odvolací súd zmenil preskúmaný rozsudok vo výroku č. I. tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 25.900,00 eur a žalobu o zaplatenie istiny 1.600,00 eur zamietol.

60. Je potrebné sa vyjadriť aj k otázke nastolenej žalovanou v odvolaní, a to k určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z.z., účinného od 1.1.2013, ktorým sa menil § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.

61. Názor na túto otázku zaujal najvyšší súd v rozhodnutí zo dňa 24. júna 2020 sp. zn. 6Cdo/38/2019. Uvedený právny názor formuloval najvyšší súd obdobne aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/19/2018 nasledovne: „na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva“. Uvedený názor bol opakovane potvrdený a neskôr nebol prekonaný. Napriek iným právnym názorom vysloveným najmä v rozhodnutiach najvyššieho súdu zo 16. marca 2016 sp. zn. 7Cdo/262/2015 a z 30. júla 2019 sp. zn. 4Cdo/48/2017 (spočívajúcich v tom, že aplikácia ustanovenia § 17 v znení zákona č. 412/2012 Z. z. na prípady vzniku škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia vydaného pred 1. januárom 2013 by znamenala pripustiť, že poškodenému zaniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške presahujúcej limit zavedený zákonom č. 412/2012 Z. z., by znamenala popretie princípu úplného odškodnenia, ale aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, ďalej zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu, a napokon aj porušenie zákazu retroaktivity) predmetné rozhodnutia nie sú spôsobilé narušiť jasnú judikatórnu líniu zavedenú citovanými rozhodnutiami najvyššieho súdu, nie sú teda rozhodnutiami, v dôsledku ktorých by uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu stratili povahu ustálenej rozhodovacej praxe. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/38/2019 najvyšší súd vyslovil, že právny názor zastávajúci potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, je pevne zakotvený v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky. Uvedený prístup nepopiera princíp úplného odškodnenia, keďže nevylučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia. Nejde teda o retroaktívnu aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom poukazuje na rozdiel medzi priamou aplikáciou predmetného ustanovenia (ku ktorej nedochádza) a zohľadnením iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (ku ktorému dochádza).

62. Žalovaná osobitne odvolaním spochybnila i priznanie úrokov z omeškania žalobcovi, vychádzajúc z názoru, že do omeškania s úhradou nemajetkovej ujmy sa môže dostať až uplynutím lehoty určenej na plnenie (s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 7Cdo 100/2017 a 1Cdo 15/97). S týmto názorom sa odvolací súd nestotožňuje a pokladá ho za prekonaný.

63. V rozhodnutí z 30. júla 2019, sp. zn. 4Cdo/48/2017 Najvyšší súd SR ustálil, že právnu otázku vo vzťahu k nároku na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy možno považovať za vyriešenú uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011, 7Cdo/253/2013, so závermi, že štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania.

64. V rozhodnutí z 26. februára 2020, sp. zn. 4Cdo/257/2019 Najvyšší súd SR ustálil, že „nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou

väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor dovolacieho súdu je podporený aj novelou č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“

65. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

67. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

68. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

69. O nároku na náhradu trov prvoinstančného, ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1, 2 CSP a priznal žalobcovi proti žalovanej 100 % nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní z priznanej výšky 25.900,00 eur, keďže určenie primeranej výšky náhrady je na úvahe súdu.

70. Odvolací súd dodáva, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba riešiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Otázka nemajetkovej ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca.

71. V prejednávanom spore bol uplatnený nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý pozostával z náhrady škody spôsobenej nezákonným trestným stíhaním žalobcu, ktorú tvorila nemajetková ujma spôsobená samotným trestným stíhaním a väzbou, a keďže žalobcovi odvolací súd priznal nárok vo výške 25.900,00 eur, čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy a priznaný nárok titulom náhrady nemajetkovej ujmy je nárokom, kedy nemožno žalobcu zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu s tým, že treba vychádzať z toho, že súd na základe vlastnej úvahy stanovil výšku nemajetkovej ujmy po zmene na sumu 25.900,00 eur, pri ktorej je priznanie plnej náhrady trov konania, ktorá vychádza výlučne z tejto prisúdenej sumy, opodstatnené.

72. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).